

KASTEEL d'URSEL

MAGAZINE

Driemaandelijkse uitgave van de Provincie Antwerpen/F

ang # 75 | november–december 2023–januari 2024

**DANSEN
ROND DE TROON**

Alexandre Delatour, Portretminiaturen van Charles-Joseph, vierde hertog d'Ursel, en Luisa Ferrero-Fieschi, prinses de Masserano, vierde hertogin d'Ursel (in het medaillon op de foto rechtsonder op deze pagina)
Privéverzameling

Beste Vriend,

Deze zomer kon je elke zondagnamiddag het kasteel bezoeken. Op de drie verdiepingen vertelden we het verhaal van het kasteel en zijn artistieke bewoners, maar ook van de gerestaureerde wandbespanningen en – een schril contrast – de gesloopte stadsresidentie van de familie in Brussel. De toegang was gratis en ik ben blij dat we met dit laagdrempelige aanbod veel mensen bereikt hebben. Elke zondag waren er 150 tot 200 bezoekers, met een uitschieter van bijna 500 bezoekers op de laatste dag, niet toevallig Open Monumentendag.

Intussen maken we ons klaar voor een heerlijk winterprogramma, zowel in het kasteel als in de spiegeltent die eraan zal staan. Vanaf 23 november beginnen we

eraan met Winterdans, een reeks sociale dansavonden in verschillende stijlen, telkens met initiaties en livemuziek. Daarna volgen er enkele andere voorstellingen en van 8 tot 28 december verandert de spiegeltent in een Winterbar, waar iedereen kan komen genieten van lekker eten en drinken. Tegelijk wordt het kasteel voor de derde keer het toneel van Kerstmagie. Tientallen vrijwilligers versieren de kamers of geven het beste van zichzelf als acteur, danser of ceremoniemeester. De donkere dagen beloven in Hingene licht, warm en vrolijk te zijn en ik nodig je van harte uit om er mee van te komen genieten!

Namens de deputatie,
MIREILLE COLSON
bevoegd voor toerisme, recreatie- en groendomeinen

COLOFON Kasteel d'Ursel
Wolfgang d'Urselstraat 9
2880 Hingene
www.kasteeldursel.be
T 03 820 60 10
info@kasteeldursel.be
IBAN BE54091018504797
BIC GKCCBEBB

Het magazine van het Kasteel d'Ursel is een uitgave van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen:
Cathy Berx, gouverneur-voorzitter,
Luk Lemmens,
Kathleen Helsen,
Jan De Haes &
Mireille Colson, leden
en Maarten Puls, provinciegriffier

Jaargang 19, nummer 75,
november–december 2023–januari 2024

Redactie: Koen De Vlioger-De Wilde en Veerle Moens met medewerking van Marcel De Cock, Carlo Siau & Joost Welten

Vormgeving: Frederik Hulstaert

Druk: Antilope De Bie Printing, Duffel

Oplage: 5.500 exemplaren

Dit magazine werd gedrukt op milieuvriendelijk papier met FSC[®]-certificaat en verpakt in milieuvriendelijke folie.

ISSN 1781-4464

KASTEEL d'URSEL MAGAZINE

Blijf op de hoogte

Neem een gratis abonnement op dit Magazine via info@kasteeldursel.be of schrijf je in voor onze digitale nieuwsbrief via www.kasteeldursel.be. Zo krijg je automatisch de digitale versie van dit Magazine. Op onze website vind je ook alle Magazines die sinds 2005 zijn verschenen.

Kasteelheer voor één dag

Huur het kasteel en nodig je gasten uit in een schitterend kader. Tarieven en voorwaarden vind je op www.kasteeldursel.be.

Steun het kasteel

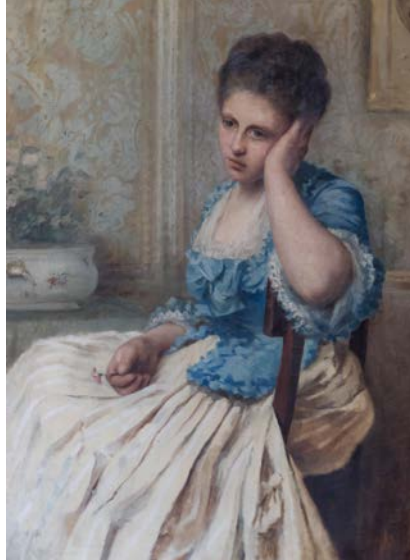
Wil je helpen bij de verdere verfraaiing, de inrichting en het onderhoud van het kasteel en het park. Stort dan jouw gift op rekening BE54 0910 1850 4797 (BIC: GKCCBEBB) van kasteel d'Ursel met als mededeling 'Gift'.

Sinds 1 juni 2023 zijn giften aan het kasteel helaas niet meer fiscaal aftrekbaar. Alvast hartelijk dank!

Amfibieënpoel

‘Bij het begin van de herfst werden de oevers van de plas aan de cipressenboog heraangelegd’, zegt Rembrandt De Vlaeminck van de provinciale dienst Duurzaam Milieu- en Natuurbeleid. ‘De werken passen in het natuur- en erfgoedbeheerplan voor het domein. Door de oevers glooiender te maken zorgen we voor een geleidelijke overgang van ondiep water over een moeraszone naar de droge oever. Zo vinden de kleine watersalamander, de bruine en groene kikker en de gewone pad altijd wel een plekje met ondiep snel opwarmend water, zowel bij hoge als lage waterstanden. Ook voor de diertjes die in de vochtige oeverzone leven, zoals enkele zeldzame loopkeversoorten, is dat erg belangrijk.’

‘Met de heraanleg verwijderden we ook een deel van de te voedselrijke grond en werd de zone zo aangelegd dat ze gemakkelijker te beheren is. De komende jaren kan er daardoor gefaseerd gemaaid worden rond de plas. Zo ontstaat er meer variatie met open en meer beschutte plekken vol bloeiende planten, waar vlinders en tal van andere soorten hun gading vinden. Door de openheid die gecreëerd werd, kan je als bezoeker nog meer genieten van het zicht op de plas en alles wat er zich afspeelt, zoals het zomerse spektakel van rondvliegende libellen en waterjuffers.’

Antonine de Mun (?), *Portret van een onbekende jongedame*

Antonine de Mun, *Pauline of Henriëtte d'Ursel (?)*

Foto's © Joris Couppens

Nieuwe aanwinsten

In september kregen we telefoon van een familie uit Hingene. Bij het leegmaken van het ouderlijk huis moesten ze ook beslissen over enkele objecten die altijd in de woonkamer hadden gehangen en die volgens de overlevering afkomstig waren uit het kasteel. Toen de hertog het kasteel begin jaren 1970 verkocht, zijn er effectief veel spullen verkocht, weggegeven en weggegooid. In dit geval gaat het om vier portretten en een houtsculptuur die voor onbepaalde duur in bruikleen worden gegeven.

Op de houtsculptuur is het wapenschild van de familie d'Ursel aangebracht, maar op het eerste gezicht is het onduidelijk wat het object ooit geweest is. Het zou een stuk van een lambrisering kunnen zijn, waar iemand vervolgens allerlei zaken aan heeft toegevoegd. De in het hout gekraaste handtekening van een restaurator wijst alvast in die richting. Onderzoek door een houtspecialist zal hopelijk duidelijkheid kunnen brengen.

Ook voor de portretten zal verder onderzoek nodig zijn. Over twee werken weten we erg weinig: een vroeg-18de-eeuws portret van een onbekende dame en een midden-19de-eeuwse afbeelding van een biddend meisje. Bij het derde portret komen we echter op bekend terrein. Een meisje met een zwarte strik in het haar is afgebeeld in profiel. Ze draagt een opval-

lende witte kraag boven een groenachtige jurk. Rechtsonder is het werk gesigneerd met 'Mun Ursel', de handtekening van de artistieke zesde hertogin, Antonine (1849-1931). Mogelijk is dit een portret van haar dochters Pauline of Henriëtte d'Ursel.

Ook op het vierde portret zien we een jonge vrouw. Ze draagt een blauw lijfje op een gele rok, erg informele kleding uit de jaren 1870. Ze ondersteunt haar hoofd en ze kijkt ietwat melancholisch in de verte. Het werk is niet gesigneerd, maar het doet erg denken aan de stijl van Antonine de Mun. De jongedame poseerde duidelijk in een stijlvol interieur, mogelijk het kasteel, het hôtel d'Ursel of een andere residentie van de familie. Alles samen zijn het weer enkele mooie aanwinsten voor onze collectie. De stukken zullen nu stelselmatig verder worden onderzocht, gerestaureerd en getoond in het kasteel.

De laatste herinneringsbank

Deze zomer werden er opnieuw twee herinneringsbanken geadopteerd. Dat betekent dat er nu nog slechts één exemplaar beschikbaar is. Ze staat vlakbij het begin van de platanendreef, vlak bij de ingang in de De Baerdemaekerstraat, en ze kijkt uit over de grote walgracht. Wil jij de allerlaatste bank adopteren? Mail dan naar info@kasteeldursel.be voor meer informatie.

Vier jaar lang zocht de Nederlandse historicus Joost Welten naar vergeten brieven en dagboeken. Zijn vondsten bieden een intieme inkijk in het hofleven rond Willem I, koning van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830). Als minister maakte ook Charles-Joseph, vierde hertog d'Ursel, deel uit van dat hof, al was niet iedereen even enthousiast over zijn prestaties ...

DANSEN ROND DE TROON

Charles-Pierre Verhulst, *Charles-Joseph, vierde hertog d'Ursel*, ca. 1810
Privéverzameling

Wanneer het Franse gezagsapparaat in november 1813 ineens stort, keert Willem prins van Oranje (1772-1843) terug op Nederlandse bodem, na een afwezigheid van bijna negentien jaar. Hij is de oudste zoon van Willem V (1748-1806), de laatste stadhouder van de federale Nederlandse Republiek. Voortaan regeert hij als soevereine vorst over de nieuwe staat. Enerzijds geldt hij na de val van het gehate napoleontische bestuur als het nationale symbool bij uitstek, anderzijds neemt hij de verworvenheden van dat Franse bestuur over, zoals de centralisering en professionalisering van het staatsapparaat. Om zijn gezag te legitimeren, kiest Willem ervoor om eenvoudig te leven. Zijn hof is bescheiden van omvang en zijn woning is bepaald niet koninklijk: het paleis Noordeinde in Den Haag, waar hij nota bene vóór zijn vlucht in januari 1795 ook al woonde! Om critici de wind uit de zeilen te nemen, voegt hij zich naar de stadhoudelijke en calvinistische traditie.

In maart 1815 verandert dat alles. Willem roept zich uit tot koning van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden, waartoe voortaan ook de voormalige Oostenrijkse Nederlanden en het prinsbisdom Luik behoren. Hij doet dat met stilzwijgende toestemming van de geallieerden, die

dringend behoefte hebben aan een sterke bufferstaat ten noorden van Frankrijk, nu Napoleon is teruggekeerd uit Elba en er opnieuw een grote Europese oorlog dreigt.

In de zuidelijke Nederlanden treft Willem een andere situatie aan dan in het noorden. Hier hoeft hij geen rekening te houden met een republikeinse traditie, maar moet hij juist in de voetsporen treden van grote monarchen. In Brussel wonen telgen van de hoge adel die kind aan huis waren aan de hoven in Wenen en Versailles. Om zijn macht in de zuidelijke Nederlanden te versterken, richt Willem daarom een tweede hof op in Brussel. Leden van de voornaamste adellijke families probeert hij te verbinden aan dat hof en aan zijn regering.

De koning slaagt opvallend goed in zijn opzet en zijn hof in Brussel kent veel meer grandeur dan dat in Den Haag. De families Arenberg, Lannoy, Liedekerke-Beaufort, Merode, Mercy-Argenteau en Oultremont verbinden zich bijvoorbeeld allemaal persoonlijk aan de koning. Een van de leden van de hoge adel die bereid is om met Willem I samen te werken, is Charles-Joseph hertog d'Ursel (1777-1860) – Pips voor intimi. Nadat hij op 21 september 1815 in Brussel officieel is ingehuldigd

tot koning, benoemt Willem I de hertog d'Ursel tot minister van Waterstaat en Openbare Werken. Zijn echtgenote, de in Madrid geboren Louise Victoire Ferrero-Fieschi, prinses van Masserano (1779-1847), is dan al een halfjaar hofdame van koningin Wilhelmina (1774-1837), wat ze blijft tot 1830.

De kersverse minister moet al na enkele weken verhuizen naar Den Haag. Het ene parlementaire jaar – dat in oktober begint – vergaderen de Staten-Generaal in die stad en het andere jaar in Brussel. Koning, hof, regering, hoge ambtenaren en *corps diplomatique* verhuizen telkens mee. In de eerste maanden verblijft de hertog in Den Haag, terwijl zijn echtgenote en kleine kinderen in het hôtel d'Ursel op de Brusselse Houtmarkt achterblijven. Zijn echtgenote overbrugt de afstand met brievenschrijverij. Zij is de trouwste correspondentente denkbaar: ze schrijft elke dag!

Haar brieven geven niet alleen een fraai tijdsbeeld, maar ze drukken ook uit hoe zij probeert haar man te betrekken bij het opgroeien van hun kinderen. Zo beschrijft ze op 1 januari 1816 hoe ze 's ochtends vroeg alle nieuwjaargeschenken voor haar kinderen op de grote tafel in de salon heeft gelegd en heeft afgedekt met een laken. De kinderen ontvangen de cadeautjes pas om elf uur, nadat ze hun oma – Flore prinses van Arenberg – gelukkig nieuwjaar hebben gewenst en naar de mis zijn geweest. Rond het middaguur vertrekt iedereen van het hôtel d'Ursel naar het hôtel d'Arenberg, waar nog meer geschenken op de kinderen wachten. De feestelijkheden worden om zes uur voortgezet met een kinderbal dat Henrietta Vernon, Lady Greville (1760-1838) organiseert. Ze is de echtgenote van George Greville, tweede Earl of Warwick (1746-1816), een van de vele Britse aristocraten die in Brussel wonen. Een dag later beschrijft de hertogin aan haar geliefde Pips hoe dat kinderpartijtje is verlopen: 'Het bal heeft me buitengewoon vermoeid en verdrietig gemaakt. Ik was er met mijn drie spruiten en dat is niet weinig in zo'n menigte kinderen. Onze kinderen hebben zich perfect gedragen, maar die kleine Engelse jongens

zijn vreselijk. Zij houden van niets anders dan boksen en elkaar op de grond werpen. Het bevalt me helemaal niets dat onze Léon vuistslagen incasseert of uitdeelt, maar hij kwam eervol uit de strijd.’

Met de bestuurlijke carrière van echtgenoot Charles-Joseph d’Ursel gaat het in zekere zin zoals te verwachten was. Hij heeft de kwaliteiten van een grand seigneur, maar niet die van een ambtenaar. Zijn intelligentie en prettige omgangsvormen staan buiten kijf. Zelfs personen die zich kritisch over hem uitlaten, laten daar geen misverstand over bestaan. Postmeester-generaal – het hoofd van de posterijen – Frederik Willem baron van Pallandt geeft bijvoorbeeld aan dat ‘men aan Zijne Excellentie van Ursel geen verstand betwisten kan en vooral geen *savoir vivre et faire*.’ De Russische zaakgelastigde aan het hof van Willem I omschrijft hem als ‘een man met veel geestigheid en kennis, zeer beminnelijk in gezelschap; hij zal altijd bij de partij horen die hem het meeste vleit en die zijn ambitie en belangen het beste lijkt te behartigen.’

Maar de hertog is natuurlijk geen waterstaatkundig specialist. Volgens de zo-even al genoemde postmeester-generaal is hij dan ook ‘veels te veel afhankelijk van zijne twee inspecteuren-generaal [= Blanken en Goudriaan]. Hij laat bijvoorbeeld deze Heeren ook bij Zijne Majesteit gaan om te confereren, mijnes inziens was dat de zaak van ’t hoofd des Departements.’ Waterstaat is in het noordelijke landsgedeelte een van oudsher belangrijk departement, in een periode waarin dijkdoorbraken – of de dreiging daarvan – een bijna jaarlijks terugkerend verschijnsel zijn, vooral in het gebied waar Maas en Rijn samenvloeiën. Bovendien koestert Willem I ambitieuze plannen om de infrastructuur van zijn rijk te verbeteren door nieuwe kanalen te laten graven en ook daarvoor is de expertise van het departement van Waterstaat onontbeerlijk. Die grote werken vereisen een efficiënte, bijna op militaire leest geschoeide organisatie, maar de hertog d’Ursel is geen geboren bestuurder en al helemaal geen dossiertijger.

Joost Welten, *Dansen rond de troon van Willem I*, uitgeverij Sterck & De Vreese 2023, 520 blz.

De opdrachten van het departement Waterstaat zijn echter ruimer. Ze omvatten ook de wegeninfrastructuur en de Rijksgebouwen. Terwijl Willem I in het noorden inderdaad een zuinige bestuurder is en de werken aan de paleizen zich grotendeels beperken tot opknapwerken, worden in het zuiden belangrijke bouwprojecten aangevat. Zo wordt onder de ambtsperiode van Charles-Joseph onder andere de verbouwing van het koninklijk paleis in Brussel en de herinrichting van het paleis in Antwerpen aangevat, de bouw van de residentie van de kroonprins in Tervuren, de renovatie van het aartsbisschoppelijk paleis in Mechelen, de bouw van de Muntschouwburg in Brussel en het monument in Waterloo. Mogelijk had de hertog meer belangstelling voor deze architecturale en artistieke werken dan voor de infrastructurele projecten. Hij was in ieder geval ook nauw betrokken bij de keuze voor het uniform van de ingenieurs van ‘zijn’ corps voor waterstaat.

Al in december 1816 schrijft zijn nicht Wilhelmina gravin Zichy, *née* gravin van Ferraris (1780–1866) aan hem: ‘Ik ben er zeker van dat de droogheid en monotonie van het nauwgezette werk jou ongelukkig maken.’ Als we onderstaande woorden uit januari 1819 van Frederik Willem van Pallandt mogen geloven, werkt Charles-

Joseph d’Ursel zelfs met de Franse slag: ‘Ik beklaag bij voorbaat degene die de hertog vervangt, want er is in zijn ministerie evenveel traagheid als wanorde. Als ik goed ben geïnformeerd, zijn de Zuid-Nederlanders niet zo ‘ordelijk’ als de Noord-Nederlanders. De hertog heeft veel van zijn landgenoten een kantoorbaan bezorgd en zeer dikwijls zijn de stukken zoek en er is velerwege tegenwerking in plaats van samenwerking.’ Wat het dienstbetoon betreft wordt deze uitspraak geïllustreerd door de vele verzoeken voor een baan gericht aan de hertog, die worden bewaard in het fonds d’Ursel in het Rijksarchief in Brussel. Een flink aantal van die aanvragen komt – het is geen grote verrassing – uit Hingene en omstreken.

Van Pallandt verwondert zich erover dat de koning, die zelf zo’n harde werker is, het departement in handen laat van zo’n zwakke bestuurder. Dat Van Pallandt de zaken scherp ziet, blijkt uit het feit dat de koning Charles-Joseph d’Ursel nog in hetzelfde jaar – 1819 – ontslaat als minister. Om het leed te verzachten en de reputatie van de hertog in de ogen van het publiek ongeschonden te laten, benoemt Willem I hem meteen tot grootmeester aan het hof van de koningin, hetgeen eens te meer toont dat de netwerken van hof en landsbestuur niet van elkaar gescheiden zijn, maar in elkaar overlopen.

Zowel letterlijk als figuurlijk danst men rond de koning. Mannen die vaart willen brengen in hun ambtelijke of militaire carrière, ondernemers op zoek naar kredieten, kunstenaars die een mecenas nodig hebben, mensen die geen rust kennen zonder ereteken op de borst; ze schakelen allemaal hun netwerk in om het oor van de koning te krijgen en hun wensen te verzilveren. Als makelaars op het pad naar succes spelen ook vrouwen een belangrijke rol. Je leest er alles over in het boek *Dansen rond de troon van Willem I: de hoven in Den Haag en Brussel 1813–1830*. ■

JOOST WELTEN

© Johannes Vande Voorde

Op de meest cruciale momenten in de geschiedenis is er muziek die symbool staat voor maatschappelijke verandering of revolutie. Violiste Elsa de Lacerda en pianist Pierre Solot brengen een verrassende kijk op bekende melodieën als Wind of Change, Over the Rainbow en Bella Ciao. Tien componisten staken enkele liederen van verzet in een nieuw jasje. Een hartverwarmende kennismaking met hedendaagse muziek.

We moeten **veranderen!**

Pierre en Elsa leerden elkaar kennen in de wandelgangen van Musiq'3. Hij als jonge producer en presentator van de radiozender, zij als graag geziene studiegast. Door hun nauwe samenwerking ontstond een sterke band. Ze deelden een gelijkaardige visie over de rol van de muzikant in de maatschappij. Muziek spelen is meer dan optreden voor een geprivilegieerd publiek. Het gaat om ideeën overbrengen. Voor klassieke muziek is dat niet anders.

Een filosofie die meermaals in het gesprek met Elsa opduikt ...

Hoe is CHANGE ontstaan?

‘Tijdens de coronapandemie speelden Pierre en ik intieme concerten voor vrienden, burens en melomanen. We hebben natuurlijk alles veilig laten verlopen: mondmaskers, desinfecterende gel, voldoende afstand tussen het publiek van maximaal vier personen ... Dat kleine

publiek en ook wij waren niet per se tegen de coronamaatregelen, maar we wilden na al die maanden van stilte weer live muziek spelen en laten horen. Het was onze vorm van veilig verzet. Die concerten hebben het zaadje voor CHANGE geplant.’

‘Het bracht me terug naar mijn jeugd. Mijn ouders zijn beiden Portugees en ontmoeten elkaar hier in België in de jaren ’60. Ze zijn kinderen van de Anjerrevolutie die een einde maakte aan de dictatuur van Antonio Salazar. Portugal is nog steeds trots op die vreedzame daad. Het was een pacifistische revolutie zonder burgeroorlog en bloedvergieten waarbij men een rode anjer in de loop van de wapens stak. CHANGE wil diezelfde hoop uitstralen. Het is de viering van een maatschappij en een wereld in verandering. Ook al lijkt het onmogelijk om complexe wereldproblemen zoals klimaat, hongersnood en oorlog aan te pakken, het is nooit te laat om te handelen.’

Voor de albumhoes houden Pierre Solot en jij een pancarte in de lucht met daarop CHANGE. Vanwaar die imperatieve titel?

‘We moeten veranderen! Dat is deels de ambitie van de plaat. Initieel dachten we aan iets met revolutie. Maar dat woord heeft een te politieke en soms gewelddadige connotatie. Verandering hoeft niet groots te zien. Het kan evengoed vertrekken vanuit details, de dagelijkse handelingen en gewoontes. Afval recycleren bijvoorbeeld is een eenvoudige daad die een enorme impact kan hebben. Maar CHANGE is tegelijk een herinnering aan de gedachte dat collectieve verandering mogelijk is. *Strange Fruit* van Billie Holiday is zo’n krachtig nummer dat vandaag nog steeds relevant is. Het is een lied uit de jaren 1930 dat de segregatie en vooral de mensonterende wandaden tegenover zwarte Amerikanen aanklaagde. Zo kozen we elf liederen die op een bepaald moment in de geschiedenis van cruciaal belang waren. Lieder die symbool stonden voor een ongeziene positieve evolutie en die dat nog steeds kunnen zijn.’

Je droeg het album ook op aan je grootvader, José Luis Lacerda.

‘Mijn grootvader heeft zijn leven lang gestreden voor de waarden van de democratie. Hij heeft de Anjerrevolutie van dichtbij meegemaakt. ‘De mooiste dag van mijn leven’, zei hij altijd. Hij vertelde dat zo ontroerend, alsof een jarenlange droom in vervulling ging. Zijn geliefde land was eindelijk van een gruwelijke dictatuur bevrijd. Zoals iedereen waren ook mijn ouders sterk verbonden met hun geboortegrond. Ze vertelden over het prachtige Portugal, waar het altijd mooi weer is, waar ze familie en vrienden koesterden... Die zweem van nostalgie was altijd aanwezig in ons huis, in België. Elke zomer keerden we terug naar Portugal om familie te bezoeken. Thuis zongen we dan weer niets anders dan Portugese liederen. Onze ouders leerden mijn zus en mij de Portugese taal aan. Die optelsom heeft een bijzondere impact op ons gehad. De geschiedenis van mijn grootvader en ouders definieert me tot wie ik vandaag ben: een Belgische, met een onvoorwaardelijke liefde voor Portugal!’

‘Daarom is CHANGE voor mij niet alleen een artistiek album met een missie, maar ook een persoonlijke hommage. Een eerbetoon aan alle offers die mijn familie voor mij heeft gebracht. Dat krachtige familie-verhaal wil ik met de volgende generatie delen, waaronder ook met mijn zoon.’

Jullie gaven de opdracht aan tien Belgische en Franse componisten om een verzetslied opnieuw te schrijven in hun stijl. Het is niet altijd evident om in de nieuwe composities het originele lied te herkennen. Is dat niet contradictorisch?

‘We hebben ons die vraag regelmatig gesteld. De creaties van hedendaagse componisten zijn niet altijd even toegankelijk. We hebben hen zo goed als carte blanche gegeven. Voor ons was het wel belangrijk dat de originele melodie op een bepaald moment herkenbaar moest zijn. Dat lijkt ambigu wanneer je bedenkt dat deze protestliederen echte meezingers zijn.

We wilden een brug slaan tussen heden en verleden. De vragen over wat vrijheid, democratie en vrije meningsuiting betekenen, moeten we onszelf blijven stellen. Begrijp me niet verkeerd. Sommige liederen zijn onmiddellijk herkenbaar. Met CHANGE willen we iedereen uitnodigen om een panorama van componisten en stijlen te ontdekken. Zowel mensen die niet of net wel met klassieke muziek of hedendaagse muziek in aanraking komen.’

‘Tijdens het concert kaderen we ook elk lied. We vertellen over het land, de inhoud van de tekst en welk historisch moment eraan verbonden is. Wanneer we die luistersleutels meegeven, krijgen we achteraf vaak ontroerende familie verhalen te horen. Dat is het mooiste geschenk van CHANGE. Het is ook een project ‘tegen het vergeten’. We moeten de getuigenissen en de moed van onze voorouders koesteren. Daarom is Portugal het vertrekpunt van elk concert. *Grândola, Vila Morena* van Zeca Afonso is een van de vele liederen die we met het gezin zongen. Het is een lied over naastenliefde en verbroedering, tegelijk het symbool van de Anjerrevolutie. Volgend jaar vieren we de vijftigste verjaardag van die historische dag. Dat lied zal massaal in alle straten en op alle pleinen van Portugal gezongen worden!’ ■

CARLO SIAU

CHANGE, elf verzetsliederen uit alle hoeken van de wereld

zondag 12 november 2023
van 11 uur tot 12.15 uur
17 euro en kortingstarieven

Info en reservatie

CC Ter Dilft | 03 890 69 30 | www.terdilft.be

van 23 november tot 1 december 2023

Met
initiaties
en live
muziek!

Spiegel tent

INFO & TICKETS
www.kasteeldursel.be

kasteel d'Ursel (Hingene)

WINTERDANS

In het begin van de 20ste eeuw was het dé attractie tijdens jaarmarkten en kermissen: de grote ronde kiosktent gemaakt van hout en canvas, met een fraai beschilderde façade als entree. Binnen vond je een ronde houten vloer en een podium, omgeven door spiegels, panelen van geslepen glas, pilaren, gepolierde tafels en met stof beklede banken. De spiegel tent was the place to be voor iedereen die wilde dansen.

Van 23 november tot en met 1 december komt die glorie tijd opnieuw tot leven in Hingene. Naast het kasteel verrijst een authentieke spiegel tent en elke avond is er een dansfeest met initiatie en livemuziek in verschillende genres. Hou je van de Europese traditie van bal folk en bal musette? Heb je al van popcorn oldies gehoord? Ben je gek op de Latijns-Amerikaanse ritmes in zouk, salsa, bachata en Argentijnse tango? Lust je liever blues, swing of lindy hop? Of gaat er niks boven een ouderwets bal populaire? En ook wie graag gewoon wil kijken en luisteren, is van harte welkom!

BALFOLK (23 november)

De wortels van de bal folk gaan terug op de dansen die op bruiloften en dorpsfeesten in heel Europa werden gedanst. Ongeveer twintig jaar geleden kende de bal folk een revival en nu is het een springlevende, internationale scene. Tijdens deze avond doe je mee met groepsdansen, zoals jigs, tovercirkels, an dro's en hanter dro's of nodig je iemand uit voor een wals, polka, schottische of mazurka. Beginners zijn snel mee met de basispassen en -figuren en gevorderden variëren en improviseren erop los.

Sophie Cavez speelt diatonische accordeon en is een bekende naam in de wereld van de bal folk, als lid van onder andere Dazibao, Urban Trad, KV Express en Duo Montanaro Cavez. Vanavond brengt ze vooral eigen composities. Maak kennis met haar geniaal accordeonspel: een onweerstaanbare combinatie van kracht, charme en gevoeligheid.

Cardboard Cabin bestormt sinds kort de Vlaamse bal folk podia. De jonge, beloftevolle band bestaat uit Jeroen Werbrouck (accordeon), Flor Delombaerde (contrabas), Tim Orroi (slagwerk) en Thomas Clerbout (sopraansax). Samen brengen ze zelfgeschreven nummers, van intieme momenten tot stevige power folk. Het is de eerste avond in de spiegel tent en het dak gaat er gegarandeerd al af!

SWING & LINDY HOP (24 november)

Swing en lindy hop ontstonden op het einde van de jaren 1920 in het hart van de Afro-Amerikaanse gemeenschap in New York. Uit elementen van de jazz-dans, tapdans en charleston groeiden een solo- en koppeldans vol energie, plezier en improvisatie. Lindy hop was razend populair in de jaren 1930 en 1940 en werd enkele decennia later herontdekt. Zodra je de basisroutines onder de knie hebt, krijg je tonnen vrijheid om te experimenteren. Plezier verzekerd!

Leni Denorme is eerst en vooral swingdanser en artiest, maar ook een van de oprichters van de Gentse swing scene en een veelgevraagde swingdanslerares. Ze leert je de basispassen en -figuren en trekt de avond op gang als dj.

Het Gentse collectief **Jake Walker** is ontstaan in de swing- en dans scene en bestaat uit Cedric De Lat (trompet), Timothé Le Maire (trombone), Warre Van de Putte (tenorsax, fluit), Ruben Van Bost (klarinet, altsax), Wouter Van den Broeck (piano), Pieter Mortier (basgitaar) en Simon Raman (drums). Ze dragen de jazz tradities een warm hart toe, maar spelen met de blik op de toekomst. Als geen ander weet Jake Walker het publiek aan het dansen te krijgen!

POPCORN OLDIES (25 november)

Popcorn Oldies – of gewoon ‘popcorn’ – is genoemd naar de gelijknamige dancing The Popcorn in het Wase dorp Vrasene. In de jaren 1970 en 1980 draaiden de dj's er muziek die het midden hield tussen soul, chachacha, mambo en jive. Het relatief rustige ritme was een reactie tegen de toen alomtegenwoordige disco en rock-'n-roll. Andere dancings volgden hun voorbeeld en er ontstond een bloeiende popcorncultuur die tot vandaag verder leeft op fuiven en soirees. Kom smullen – of proeven – van popcorn!

DJ Erwin Lens kreeg de microbe te pakken in dancing The Popcorn. Hij verzamelt al vijfenveertig jaar vinylplaten met popcornmuziek die hij gebruikt bij zijn dj-optredens. Tijdens de initiatie leert hij iedereen ook met veel plezier de typische popcornswing. **Sergio** (zang) en **Mario** (piano) zijn de enige muzikanten die de popcorn-oldies live brengen.

BAL MUSETTE (26 november • namiddag)

In het Parijs van de jaren 1920 en 1930 werden veel cafés en brasseries uitgebouwd door mannen uit de Auvergne. Ze brachten hun muziektraditie mee, die werd beïnvloed door zigeunerviolisten en Italiaanse accordeonspelers. Uit deze wisselwerking ontstonden de muziek en dansen van het bal musette, dat decennia-

lang de populairste vorm van vertier was in het Quartier Latin en op Montmartre.

Doorheen de namiddag leert **Elena Leibbrand** (Elédanse) je de basispassen en -figuren van de typische dansen van het bal musette, zoals bourrée auvergnate, wals, polka, java, paso doble, marche, bolero of Franse tango.

Dankzij **La Bastoche** kan je de theorie onmiddellijk in de praktijk brengen. Olivier Cap (accordeon en percussie), Antoine Renard (gitaar) en Alexandre Tripodi (viool) laten je zwieren en zwaaien à l'ancienne.

BAL POPULAIRE (26 november • avond)

De kans is groot dat het bal populaire de vrolijkste avond wordt van een sowieso al vrolijke week in de spiegel tent. Je kan er ongedwongen komen dansen op muziek uit de jaren '60, '70 en '80. Verwacht Barry White en Bryan Adams, Chubby Checker en Elvis Presley, meezingers en discoklassiekers. Kortom: gewoon een goe feestje!

En om dat feestje nog wat beter te maken, brengt **De Coverband** al dat fraais helemaal live. De Coverband bestaat uit vijf jonge wolven: Niko Marmaras (zang), Aitor Reynders (gitaar), Younes Akharroub (piano), Riccardo Moro (bas) en

Joppe Weustenraad (drums), aangevuld met vooraf opgenomen blazers en strijkers voor extra drama.

Zo jong als De Coverband is, zo ervaren is **DJ El Rubio**. Al meer dan twintig jaar is hij meerdere keren per week *party starter* van dienst. Tijdens de initiatie zet hij je ook op weg met de basis van jive en discoswing.

BLUES (27 november)

Bluesmuziek heb je ongetwijfeld al vaak gehoord, maar de rijke dansgeschiedenis is veel minder bekend. Net zoals swing en lindy hop ontstond de bluesdans zo'n honderd jaar geleden in de Afro-Amerikaanse gemeenschap. Vandaag is het een stijl waarin persoonlijke expressie erg belangrijk is. Blues is relaxed en puur. Je danst solo of met een partner en geeft je over aan alle stemmingen en gevoelens die bluesdansers kan oproepen: van dwaas tot zwoel, van inspirerend tot opwindend, en alles daartussenin ...

Sep Vermeersch is een gepassioneerde lesgever, performer, organisator en dj. Hij is een spilfiguur in de Vlaamse bluesscene en de perfecte gastheer voor deze avond.

De **Steven Troch Band** bestaat uit de gelijknamige frontman (zang, mondharmonica), Matt T Mahony (gitaar),

Jake Walker

Liesbeth Sprangers (basgitaar) en Dennis de Gier (drums). Voor de gelegenheid krijgen ze versterking van Ilja De Neve (piano). Deze muzikanten zijn diepgeworteld in de blues, maar variëren en experimenteren een heel eind buiten het vaste stramien en de gebaande paden. Een absolute topformatie!

SALSA & BACHATA (28 november)

Salsa is een van de bekendste en meest populaire dansstijlen van het moment. Hij is vanaf de jaren 1950 ontstaan in Latijns- en Noord-Amerika, met als bekendste varianten de Colombiaanse, Cubaanse en LA salsa. Het ritme – vaak snel en vrolijk – nodigt uit tot losse heupen, snelle draaien en ingewikkelde figuren met de armen. Bachata is een veel recentere stijl en komt oorspronkelijk uit de Dominicaanse Republiek. Er bestaan zowel snelle varianten met veel voetenwerk als trage, romantische bachata's die dicht tegen elkaar worden gedanst. Maak je klaar voor een zomerse avond in de spiegeltent!

DJ Pepe wordt al meer dan twintig jaar veel gevraagd en is graag gezien op grote festivals en kleine feestjes. Hij draait alle stijlen van salsa en bachata, met nu en dan een snuifje merengue of kizomba.

Ricky Manuel is een van de bekendste bachatagitaristen. Hij speelt live en zingt zijn eigen nummers. Ook **Pantera** zal op zijn trombone meespelen met de salsa-nummers.

ARGENTIJNSE TANGO (29 november)

Tango ontstond op het einde van de 19de eeuw, aan de oevers van de Rio de la Plata, in Buenos Aires in Argentinië en Montevideo in Uruguay. De dans en muziek van nakomelingen van zwarte slaven vermengde zich met die van immigranten uit Italië en Spanje. In de gloriejaren van de tango – halverwege de 20ste eeuw – werd de dans een belangrijk onderdeel van de Argentijnse identiteit en nog later waaide hij ook over naar Europa. De tango is een stijlvolle dans, ingetogen en expressief tegelijk, met aandacht voor gevoel en muzikaliteit en veel ruimte voor eigen invulling. Heerlijk om te doen én om naar te kijken!

Astrid Maria Cerpentier is de bezielster van Tango Alegre / De Koffiefabriek. Ze is lesgever, danser, performer en organisator. Samen met danspartner David Nouwen geeft ze een initiatie Argentijnse tango voor iedereen: beginnende en niet zo beginnende dansers, nog niet begonnen, lang begonnen en ooit begonnen tangodansers.

Het gelegenheidsensemble **Tango Alegre Orchestra** bestaat uit Robin El-Hage (piano), Matias Pedrana (bandoneon), Radboud Van Geldre (viool), Daniel Lehmann (contrabas). Het zijn stuk voor stuk bevoegde muzikanten die zich verdiept hebben in de traditionele, moderne en hedendaagse Argentijnse tango. Samen brengen ze een repertoire geschikt voor de danser én de luisteraar, de liefhebber en de kenner van muziek en dans.

Tango DJ Mi Cielo brengt het geheel samen met zijn energieke, unieke mix aan 80% traditionele en 20% neo- en non-tango. Voor elk wat wils dus, een avond *a la parilla*, zoals het een echte Argentijnse tango-avond betaamt.

ZOUK (30 november)

Braziliaanse Zouk is een van de meest creatieve en gracieuze stijlen in de wereld van de latindansen. In deze moderne en veelzijdige koppeldans staan soepele lichaamsbewegingen en connectie met de danspartner centraal. Er is veel ruimte voor improvisatie en je kunt hem op bijna alle muziek dansen. Iedereen die plezier heeft beleefd aan een van de vorige Winterdansen zal zeker ook genieten van Braziliaanse Zouk ...

Stijn & Léa (Dancenjoy) ontmoeten elkaar op de dansvloer en ontwikkelden samen hun passie voor Zouk. Sinds 2017 geven ze lessen in Gent en legden ze de basis van de Zouk-dansgemeenschap. Live-muziek is eerder zeldzaam tijdens Zouk-events, maar speciaal voor Winterdansen zag **The Zoukable Band** het levenslicht. Verschillende muzikanten met een liefde

Loogaroo

voor Zouk slaan de handen in elkaar en maken deze unieke beleving nog mooier.

BALFOLK (1 december)

Winterdansen sluiten we af zoals het begon: met nog een extra portie balfolk. **Airboxes** bestaat uit Bert Leemans (chromatische accordeon) en Guus Herremans (diatonische accordeon). Intieme solo's wisselen af met krachtig samenspel. Ze nemen je mee langs inventieve begeleidingen en aantrekkelijke melodielijnen, met veel ruimte voor variatie en improvisatie. Twee mannen, twee accordeons, één verhaal.

Loogaroo, dat zijn Pablo Golder (diatonische accordeon) en Florian De Schepper (akoestische gitaar). Hoewel de ene afstudeerde aan het conservatorium en de andere louter op het gehoor speelt, versmelten de wilde accordeonmelodieën en verrassende gitaarakkorden tot één geheel. Hun muziek is boeiend, geraffineerd en krachtig tegelijk, tenger en teder, maar vooral: ze getuigt van bijzonder veel vakmanschap.

WINTERDANS

van 23 november tot 1 december 2023
van 19 uur tot 24 uur · 15 euro

Het gedetailleerde programma vind je op www.kasteeldursel.be. Maak je keuze, aarzel niet en reserveer alvast je plaatsen, want de ruimte in de tent is beperkt! Kan je onverwachts toch niet komen? Dan kan je je tickets altijd doorverkopen via de online-ruilbox.

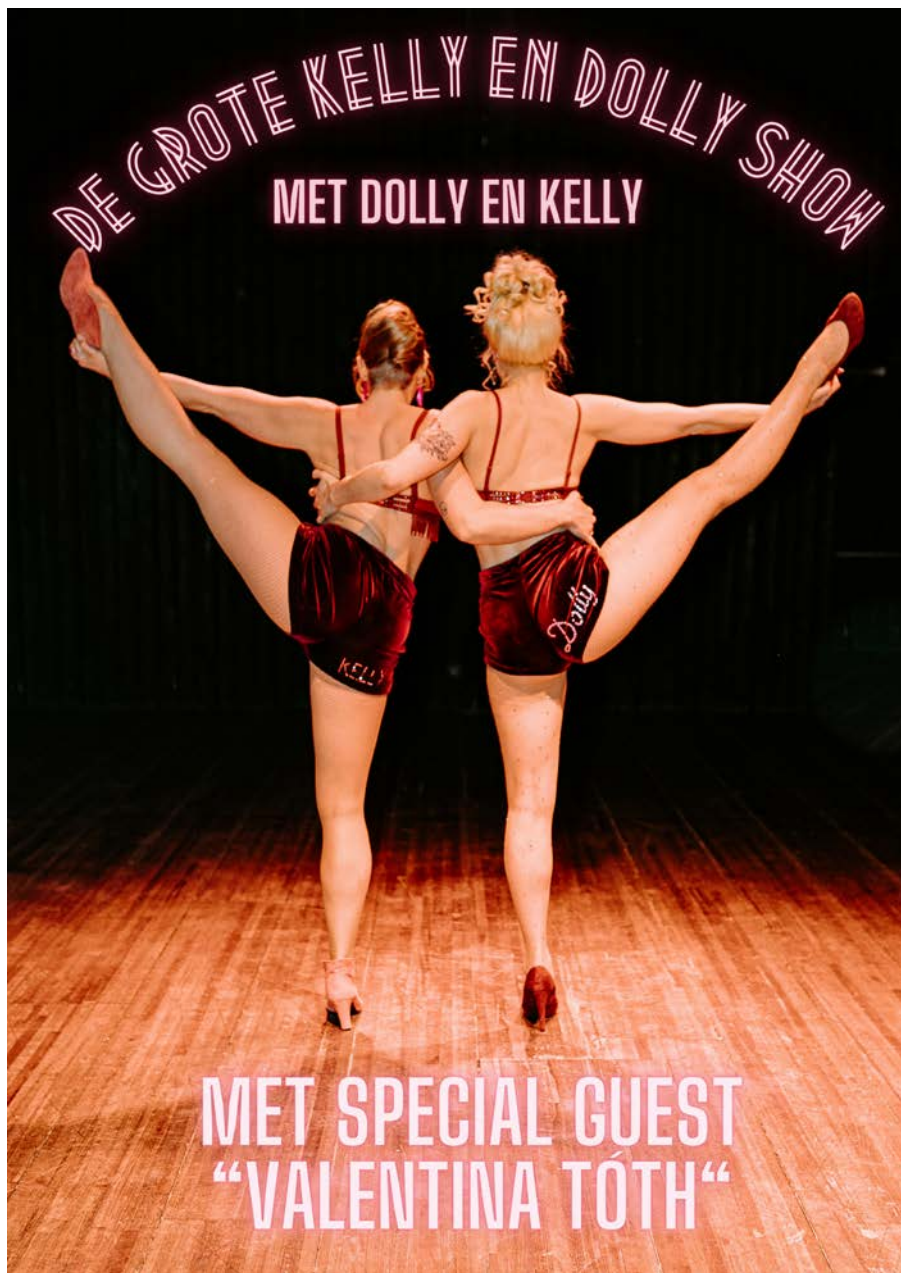
Op zondag 3 december brengen Kelly, Dolly én special guest Valentina Tóth twee komische, sensuele voorstellingen boordevol burlesque, circus en show. De temperatuur in de spiegel tent zal gegarandeerd enkele graden stijgen ...

In 2019 stonden Dolly en Kelly voor het eerst samen op een podium en dat smaakte naar meer. Al snel volgden meerdere samenwerkingen die hen inspireerden om samen als duo iets te doen. En wat doen twee showgirls best? Een hele grote show maken: de Grote Kelly en Dolly Show, of was het de Grote Dolly en Kelly Show?

Kelly Above Average – Kelly voor de vrienden – is het alter ego van Eline Vyncke. Ze groeide op in de circuswereld en voelde zich al snel thuis op een podium. Eline is niet alleen acrobate, maar ook de perfecte gastvrouw om het publiek te verwelkomen, te verbazen en hen omver te blazen.

Ding Dong Dolores – Dolly voor de vrienden – is een Gentse burlesque-performer. In 2014 studeerde Tine De Pauw af aan de Tilburgse Academie voor Theater. Niet lang daarna kwam ze voor het eerst in contact met burlesque. Als Ding Dong Dolores tast Tine de grenzen van sensualiteit af. Elke performance creëert een klein verhaal waarbinnen ze haar lichaam laat zegevieren en het publiek uit haar hand eet. Met haar uiteenlopende acts stond ze al op verschillende nationale en internationale podia. Het Croatian Burlesque Festival kroonde haar zelfs tot *Queen of Comedy!*

In de spiegel tent krijgen Kelly en Dolly het gezelschap van de Nederlandse Valentina Tóth. Ze is actrice, zangeres, liedjeschrijver en cabaretière. In 2022 won zij tijdens het Amsterdams Kleinkunst Festival de jury- én de publieksprijs. Je mag een flinke portie Gents-Friese charme verwachten, afgewerkt met een stevige dosis vertier, glitter en pluimen.

In de Grote Kelly en Dolly Show zie je veel invloeden van het oude variété theater. De artiesten rijgen korte, humoristische en sensuele acts aaneen en trakteren het publiek op een dosis sensatie. Het is lichtvoetig vermaak met een hoge amusementswaarde, die perfect past in de spiegel tent. Maar tegelijk is er ook een hedendaags perspectief. Het zijn allemaal sterke vrouwen die het podium vullen met humor en sensualiteit. In een tijd waarin vrouwen tegelijk worden geseksualiseerd en gecensureerd is het een

bevrijding om die taboes te doorbreken. Als Kelly & Dolly heroveren Eline en Tine hun lichaam, hun stem en hun plek: op het podium, in de spotlights. Komt dat zien, komt dat zien!

DE GROTE KELLY EN DOLLY SHOW

Zondag 3 december 2023
15 en 20 uur · 15 euro

Info en reservatie

CC Ter Dilft | 03 890 69 30 | www.terdilft.be

CHANSONS

Op woensdag 6 december lijkt de spiegelent even in Parijs te staan. Naast de chansonklassiekers van onder andere Jacques Brel, Edith Piaf en Charles Aznavour brengt de Nederlandse zangeres Tess Merlot eigen nummers in de stijl van het Franse levenslied: van traag en doorleefd tot vrolijk en vrij.

Tess Merlot

Waar komt jouw passie voor het Franse chanson vandaan? 'De eerste keer dat ik Jacques Brel hoorde sloeg de bliksem in', zegt Tess Merlot. 'Sindsdien is het niet meer gestopt. Honderden shows later draait elk optreden nog steeds om de essentie: de menselijke ziel naar de oppervlakte trekken zoals alleen het Franse levenslied dat kan.'

In 2017 bracht Tess samen met haar band Les Moutons een eerste EP uit, *Chansons pour non-francophones*. In 2019 mocht ze *Mon Paris*, een eigen stuk, spelen in een bomvol Paradiso en in de eerste maanden van 2020 tourde ze met de band langs uitverkocht zalen van PAARD in Den Haag en TivoliVredenburg in Utrecht. In juli 2021 zag haar debuutalbum *Laissez-moi* het levenslicht, waarvan de singles *L'histoire de notre amour* en *Une romance d'été* die zomer regelmatig op Nederlandse en Belgische radiozenders te horen waren. *La Haye* werd het meest gedraaide nummer op Radio Tour de France. Daarnaast werd Tess uitgenodigd voor een optreden op de Nederlandse televisie.

In 2021 en 2022 tourde Tess Merlot door het land met haar eigen programma en speelde ze een hoofdrol in de musical *De Schone van Boskoop*. Bovendien was ze onderdeel van de voorstelling *Swingin' Paris*, met de internationaal gerenommeerde

jazztrompettist Michael Varekamp en The Legends. Begin 2023 stond ze wederom met hen op de planken in de nieuwe show *Helden van toen*, die in 2024 in reprise gaat. Ook tourde ze met haar eigen shows door het westen van Australië, waar ze met haar Australische band onder andere de gerenommeerde Ellington Jazz Club uitverkocht. Haar tweede album verscheen in oktober 2023.

Heb je ook al in België gespeeld? 'Ja, het optreden in Hingene is geen absolute première en mijn muziek is ook wel eens op jullie nationale radio voorbijgekomen, maar het mag nog veel vaker! Ik heb altijd de indruk gehad dat Belgen wat taalgevoeliger zijn dan Nederlanders, dat zowel de Nederlandse als Franse taal bij jullie meer geëerd worden. En de taalgevoeligheid voor de Franse taal is natuurlijk groter. Jullie zitten dicht bij de bron en zijn nu eenmaal een meertalig land. Daarom kijk ik er heel erg naar uit om weer richting het zuiden te komen.'

'Ook een spiegelent naast een kasteel klinkt als een sprookje. Een van de leukste facetten van optreden is dat je elke keer op een andere plek komt en soms dus ook op de meest indrukwekkende locaties speelt, van prachtige kerken tot oude theatertjes vol karakter. Ik denk ook dat onze muziek enorm tot zijn recht

zal komen in de spiegelent: zo'n locatie nodigt uit tot het vertellen van verhalen. En zowel de verhalen achter mijn eigen chansons als de verhalen achter chansonklassiekers van onder andere Brel, Piaf en Aznavour zullen langskomen. Ik vind het trouwens heerlijk als het publiek meezingt en het wordt helemaal leuk als er mensen spontaan beginnen te dansen.'

Of Tess Merlot nu optreedt in een kleine bezetting, met haar complete band of een heel orkest, ze doet dit met een onweerstaanbaar *joie de vivre* en grenzeloze energie. Het mag ingetogen en mooi zijn, maar ook robuust of grotesk. Telkens blijkt de enorme aantrekkingskracht van het chanson: meezingen, tranen in de ogen en gelukzaligheid op alle stoelen. Kortom: Tess Merlot past in elke setting waar het geen ramp is als er wijn wordt gemorst.

TESS MERLOT • CHANTE LA VIE

woensdag 6 december 2023

20 uur • 15 euro en kortingstarieven

Info en reservatie

CC Ter Dilt | 03 890 69 30 | www.terdilt.be

OPEN PODIUM

Wil jij – net zoals Dolly, Kelly en Tess – ook optreden in de spiegelent?

Grijp dan je kans en en stuur voor 15 november je voorstel naar info@kasteeldursel.be.

Singer-songwriter met gitaar, Vlaamse charmezanger, funky grooveband, kerstkoor of klassiek strijkkwartet: het kan allemaal!

Vanaf 8 december wordt de spiegelent een Winterbar. Tijdens je optreden blijft de bar functioneren, dus verwacht geen muisstil zittend en luisterend publiek. De toegang is gratis, maar we vragen een vrije bijdrage voor de muzikanten.

Het open podium heeft plaats op 9, 10, 13, 15, 16 en 17 december, telkens om 20 uur. Vermeld meteen op welke avonden je beschikbaar bent. En voor wie wil komen luisteren: het programma vind je binnenkort op www.kasteeldursel.be.

EEN VLEUGJE Kerstmagie

Vanaf 8 december stap je op het kasteeldomein een magische wereld binnen. Met honderden lichtjes, tientallen sparren, hopen cadeautjes, heerlijke geuren, verrukkelijke smaken, aanstekelijke dansjes, prachtige kostuums en een gezellige winterbar dompelen we je er helemaal onder in een feeëriek kerstsfeer. Om Kerstmagie te realiseren, werken tientallen vrijwilligers maandenlang aan de voorbereiding.

Kerstmagie is een organisatie van Historalia, gevestigd in het kasteel van Westerlo, maar in elk van de deelnemende kastelen staat ook een lokaal team aan het stuur. In Hingene zijn dat Martine Van Keer als decoratieverantwoordelijke, Heleen Van Aken als regisseur en Véronique Van Yck als coördinator. ‘De aftrap voor Kerstmagie 2023 werd gegeven op een warme nazomeravond in september’, vertelt Véronique. ‘Alle medewerkers werden er uitgenodigd voor een eerste kennismaking, een toelichting bij het verhaal, het scenario en het praktische verloop. Deelnemende acteurs konden al hun kostuummaten laten opmeten. Er werd ook ruimschoots tijd gemaakt voor een vragenronde.’

‘De interesse om mee te werken was dit jaar erg groot’, vervolgt ze. ‘Wellicht heeft dat te maken met de postcoronaperiode

en met het feit dat Kerstmagie intussen wel wat bekendheid geniet. Bij de vorige editie brachten we een sterk afgeslankte versie waarin er nauwelijks acteurs te zien waren. Het verhaal werd toen zo goed als volledig met audiovisuele fragmenten verteld.’

‘Die audiovisuele fragmenten werkten wel goed’, bevestigt Niels de Valck, algemeen regisseur van Historalia. ‘Maar het is toch een fijner gevoel als je als bezoeker ook ‘echte’ mensen te zien krijgt tijdens de rondgang. Daarom kozen we bij deze editie voor een combinatie. Het verhaal leent zich daar ook toe. Zoals steeds ontvangt de kasteelheer zijn uitgebreide familie om samen in het kasteel Kerstmis te vieren. De verwachtingen zijn weer hooggespannen. Het moet opnieuw het hoogtepunt van het jaar worden. Maar dit jaar heeft de kasteelheer weinig inspiratie

Kerstmagie

en besluit hij een beroep te doen op twee wereldberoemde decorateurs. De ene houdt van een traditionele stijl, de andere gaat voor vernieuwing. De kasteelheer organiseert een wedstrijd om te kijken wie van de twee zich het meest kan inleven in het kerstgebeuren. Het wordt een feest dat alle zintuigen zal aanspreken! Ik ga nog niet te veel verklappen, maar de bezoekers worden dit keer meegenomen naar een spannende battle tussen de decorateurs. De uitslag kunnen bezoekers mee bepalen, dus er is dit keer best wat interactie. De tussenkomsten van de kasteelheer en de twee decorateurs zijn vooraf op video opgenomen, maar de overige rollen worden live vertolkt.

‘Door de grote opkomst tijdens de kick-off waren de rollen ook al snel verdeeld’, vertelt Heleen Van Aken. ‘We moesten zelfs nog enkele vrijwilligers doorverwijzen naar de reguliere vrijwilligerswerking van het kasteel omdat we al snel genoeg medewerkers hadden voor Kerstmagie. Al meteen na de startvergadering kon ik dus al aan de slag met de verdeling van de acteurs over de verschillende speeldata en het maken van de eerste afspraken voor de repetities. De tekst en het scenario zijn grotendeels uitgeschreven door Niels en ook een deel van het decorontwerp ligt vast, maar gelukkig is er op de verschil-

lende locaties wel wat ruimte voor improvisatie en eigen inbreng. Mijn grootste taak is nu om mijn eigen accenten te leggen en de acteurs verder te coachen. Femke De Bruyne neemt de choreografie voor haar rekening en doet hetzelfde met de dansers.’

Aangezien het hoofdthema van het verhaal dit keer over het decoreren van het kasteel gaat, is de uitdaging voor Martine Van Keer en haar team wel erg groot. ‘De grootste nieuwigheden zijn de kamers waarin er rond de zintuigen geur en smaak wordt gewerkt. Een mooie sfeervolle kamer inrichten en de juiste sfeer oproepen met sterke visuele elementen zijn we intussen wel gewend. Maar nu we ook met smaken en geuren aan de slag moeten, zullen we extra creatief moeten zijn. Maar toen ik het hoorde, begonnen de eerste ideeën al meteen op te borrelen. Ik scroll zowat dagelijks door websites met kerstartikelen of schuim de kringwinkels in de buurt al af’, lacht ze.

In het scenario is ook een rol weggelegd voor Koen De Vlieger, directeur van het kasteel. ‘Dit keer ben ik niet alleen gastheer maar speel ik ook een actieve rol’, vertelt hij. Dat mijn taak als directeur erg veelzijdig is en dat ik me soms mag ontfermen over de zotste dingen, wist ik

al eerder. Maar dat ik op een dag ook nog zou moeten acteren in een kerstverhaal hebben ze mij nooit verteld tijdens mijn sollicitatie. Gelukkig wordt mijn bijdrage vooraf opgenomen en afgespeeld op een scherm, zodat ik niet elke avond live moet performen.’

‘Ik maak ook graag van deze gelegenheid gebruik om de vele tientallen vrijwilligers te bedanken die zo enthousiast meewerken aan Kerstmagie: tapijtleggers om de parketten te beschermen, decorbouwers, decoratrices, kostuumontwerpsters en -naaisters, acteurs, dansers, ceremoniemeesters die de groepen op sleeptouw nemen, onthaal- en cateringmedewerkers. Het is alleen maar dankzij hen dat magie mogelijk wordt. Ik hoop van harte dat er veel mensen mee van zullen komen genieten, zowel in het kasteel als in de spiegeltent, met zonder twijfel de mooiste Winterbar van heel het land.’

KERSTMAGIE

Tussen 8 en 28 december 2023

17,50 euro (gratis voor kinderen t.e.m. 4 jaar)

Bestel je tickets via www.kerstmagie.be

Kerstmagie is een organisatie van Historalia

WINTERBAR

Tijdens Kerstmagie transformeert de spiegeltent in een Winterbar. Ze is open tijdens de openingsmomenten van Kerstmagie. Iedereen die zin heeft in wat warmte en iets lekkers is van harte welkom: bezoekers van het kasteel, maar ook wandelaars en fans van winterse gezelligheid. Regelmatig zijn er ook gratis optredens.

Van 8 t.e.m. 28 december 2023

Locatie: spiegeltent naast het kasteel

Info & openingsuren:
www.kasteeldursel.be

WINTERBORNEMLAND

Check zeker ook de overige winteractiviteiten in Bornem via

www.bornem.be/winterbornemland

LES LIAISONS DESIREUSES

Over lust, verleiding en verlangen

© Carmen De Vos, Adam & The Eves, 2023

Van 26 mei tot 13 oktober 2024 strelen we je zintuigen met de tentoonstelling Les Liaisons Désireuses. Over lust, verleiding en verlangen. Eeuwenlang laten kunstenaars zich al inspireren door het thema van de erotiek. Nu eens subtiel en sensueel, dan weer expliciet of obscene verbeelden ze het menselijk lichaam als lustobject of bron van genot.

De tentoonstelling start met de illustraties uit *Les Liaisons Dangereuses*, de Franse briefroman die Pierre Choderlos de Laclos in 1782 publiceerde. Verspreid over de drie verdiepingen van het kasteel ontdek je vervolgens enkele 18de- en 19de-eeuwse erotische objecten en schilderijen uit collecties van Belgische musea en verzamelaars.

Net zoals in de vorige tentoonstellingen *SWEET 18. Hedendaagse kunst, mode en design geïnspireerd door de 18de eeuw*, *The Beauty of the Beast. Dierenkunst van oude en nieuwe meesters* en *PRINT&PAINT. 350 jaar bloemen op katoen* combineren en confronteren we die historische werken met hedendaagse kunst. Tientallen kunstenaars uit binnen- en buitenland brengen een verrassende, veelzijdige blik op het eeuwenoude thema: van fotografie, video en textiel tot schilder- en beeldhouwkunst. Nooit hadden de 18de-eeuwse hertogen gedacht dat hun *maison de plaisance* ooit letterlijk in een lustoord zou veranderen. Noteer deze prikkelende date nu al in je agenda en laat je volgend jaar verleiden door *Les Liaisons Désireuses*.

LES LIAISONS DÉSIREUSES

Over lust, verleiding en verlangen

Van 26 mei tot en met 13 oktober 2024

Elke zon- en feestdag van 13 tot 18 uur

Individuele bezoekers

Toegang 14 euro · kinderen niet toegelaten

Groepen

Toegang 14 euro p.p. + 80 euro voor de gids (maximum 15 personen per groep)

Voor meer informatie, reservatie of een programma op maat kan je terecht op www.kasteeldursel.be of 03 820 60 10

GIDSEN GEZOCHT

Wil jij ook graag komen gidsen in het kasteel? Mail dan vóór 15 december een korte motivatie en voorstelling van jezelf naar info@kasteeldursel.be of bel ons voor meer informatie.

Ondertussen bij Lancelot

Momenteel zijn zelfstandige restauratrices Jill en Ellen Keppens bezig met de behandeling van het teruggevonden portret van Lancelot Schetz, tweede graaf van Grobbendonk (1606–1664). In 2010 ontfermden ze zich ook al over enkele portretten die toen door de huidige hertog d'Ursel in bruikleen werden gegeven en die eeuwenlang naast Lancelot in de vestibule hingen. 'Het is inderdaad mooi dat we deze verloren zoon alsnog in ere kunnen herstellen', zeggen ze. 'We startten met het afnemen van de vergeelde vernislagen. Tussen de lagen zat er bovendien heel wat vuil. Om zowel het vernis als het

vuil te verwijderen, gebruikten we – om het technisch te zeggen – een combinatie van een aangepaste emulsie en een solvenmengsel. Dit had een goede werking en het resultaat is zonder meer spectaculair. Na de reiniging zullen collega-restauratoren het doek opnieuw doubleren en vervolgens opspannen op een nieuw spieraam. Daarna gaan wij weer aan de slag om lacunes te vullen en beschadigingen te retoucheren. Tot slot vernissen we de verflaag en krijgt het portret opnieuw een lijst. En dan is Lancelot klaar om terug te keren naar Hingene!'

